

אחרון של פסה, בסעודה, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

1 יורד ומשתלשל מדרגה לדרגה באופן הדרגתי וְהַן לעבור את הנהר
 2 כפשוטו נהר גשמי, שְׁהָרֵי נְהַר הַיְדוּעַ וּסְתָם נְהַר (בַּתְּנ"ף) 10
 3 וכאן נכתב "בנהר", הבי"ת בפתח כמו בהנהר בה"א הידיעה הָרֵי זֶה נְהַר
 4 פָּרַת שְׁהָיו צְרִיכִים לַעֲבוֹר בני ישראל שבאו מחוץ לארץ בַּעֲלִיָּה
 5 לְרַגְלָהּ 11. וְזֶהוּ גַם הביאור בחלק
 6 השלישי של הפסוק שָׁם נִשְׁמָחָה 1
 7 בו, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה שֶׁבְקָרִיעַת
 8 יַם-סוּף הִיְתָה שִׁירַת הַיָּם
 9 (שְׁזָהוּ עֲנִין דְּנִשְׁמָחָה שהרי
 10 השירה באה מתוך שמחה), וּבְאֹפֶן
 11 שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 12 שראה את ההתגלות האלוקית בקריעת
 13 ים סוף מְרָאָה בְּאֶצְבְּעוֹ וְאוֹמֵר
 14 זֶה אֲ-לֵי וְאַנְוָהוּ 12 (ועל השמחה
 15 מהתגלות עצמותו ומהותו של הקדוש
 16 ברוך בקריעת ים סוף נאמר נִשְׁמָחָה
 17 בו דִּיקָא, בַּעֲצָמוֹתוֹ הכתוב
 18 מדייק ואומר "בו" להורות שהשמחה
 19 היא בו עצמו, מהתגלות עצמותו
 20 ומהותו), נַעֲשֶׂה כְּלָלוֹת הַעֲנִין
 21 דְּשִׁמְחָה שֶׁל מִצְוָה 13 וּבִפְרָט
 22 שִׁמְחַת הַרְגָלִים בַּעֲלִיָּה לְרַגְלָהּ
 23 שְׂאֵז יִרְאֶה גו' אֶת פְּנֵי הָאֲדוֹן
 24 ה' 14, שְׁזָהוּ עֲנִין דְּנִשְׁמָחָה
 25 בו, בַּעֲצָמוֹתוֹ וכאמור כל זה נמשך
 26 מהתגלות והשמחה שהייתה בקריעת
 27 ים סוף.
 28 וְהִנֵּה בְקָרִיעַת יַם-סוּף כְּתִיב 15
 29 בַּמָּקוֹם אַחַר בְּתַהֲלִים לְגוֹזֵר יָם
 30 סוּף לְגִזְרִים כִּי לַעֲוֹלָם חֲסָדוֹ,
 31 וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי
 32 לַעֲוֹלָם חֲסָדוֹ, דְּמֵאֲמָרוֹ ב' פְּעָמִים
 33 נִפְרָדוֹת כִּי לַעֲוֹלָם חֲסָדוֹ,
 34 פַּעַם אַחַת עַל "לגוזר ים סוף
 35 לגזרים" ופעם נוספת על "העביר
 36 ישראל בתוכו" מוכח שֶׁכָּל עֲנִין
 37 מִשְׁנֵי עֲנִינִים אֵלֶּה הוּא חֲסָד
 38 בְּפִנְיֵי-עֲצָמוֹ גם לולי החסד השני.
 39 וּכְמוֹ שְׂאוֹמְרִים בְּהַגְדָּה'
 40 כְּמָה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמָקוֹם

הקדוש-ברוך-הוא עֲלִינוּ כו' ובפירוט חסדי ה' בעת יציאת מצרים אומרים
 שְׁקָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, (וְעוֹד מַעֲלָה נוֹסֶפֶת בְּפִנֵּי עֲצָמָה) וְהַעֲבִירָנוּ
 בְּתוֹכוֹ בֵּים סוּף בְּחֲרָבָה 16. וְלִכְאוּרָה אֵינוּ מוֹיָכֵן מִדּוֹע
 מַחֲלָקִים זֹאת לַשְּׁנֵי עֲנִינִים נִפְרָדִים, דְּהֵלֵא כָּל עֲנִין קָרִיעַת יַם-סוּף
 הוּא בְּשִׁבִיל שְׂיָהִיָּה וְהַעֲבִיר
 יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ, וְאִיךָ אֶפְשָׁר
 לְחַלֵּק וְלוֹמַר שְׁלֹגוֹזֵר יָם סוּף
 לְגִזְרִים הוּא חֲסָד בְּפִנְיֵי-
 עֲצָמוֹ, מְלֻבָּד זֶה שְׁהַעֲבִיר
 יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ וְלָמָּה בְּאֵמַת אֵילוֹ
 קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם וְלֹא הַעֲבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ
 דֵּינּוּ, אִיזוֹ תוֹעֵלַת יֵשׁ בְּקָרִיעַת הַיָּם לֹא
 שְׂכַנֵּי יִשְׂרָאֵל יַעֲבִרוּ בְּתוֹכוֹ?
 (ב) וְיִוָּכֵן זֶה בְּהַקְדָּם בִּיאוֹר
 אֲדַמּוּ"ר הָאֲמִצְעִי בְּמֵאֲמָרוֹ
 הַיְדוּעַ דְּבוּרֵי-הַמִּתְחִיל בּוֹקֵעַ
 יָם כו' לְהַבִּין עֲנִין קָרִיעַת
 יַם-סוּף 17, שְׁהַעֲנִין דִּיָּם
 וְיִבְשָׁה בְּמוֹבָן הַרוּחַנִי וְשָׁנוּ כְּכָל
 הַבְּחִינוֹת וְהַדְּרָגוֹת הַשּׁוֹנֵת
 בְּאֲלוֹקוֹת מְלֻמְעָלָה מַעֲלָה הַדְּרָגוֹת
 הַגְּבוּהוֹת בִּיתֵר עַד לְמִטָּה מִטָּה
 הַדְּרָגוֹת הַנְּמוּכוֹת בִּיתֵר. וּמִכְּבָּאֵר זֶה
 אֲדַמּוּ"ר הָאֲמִצְעִי בְּמֵאֲמַר הַנוֹכַח עַל-
 פִּי מִשָּׁל (שְׁצָרִיף לְהִיּוֹת
 דּוּמָה וְקָרוֹב לְנִמְשָׁל 18 ולכן
 הַמִּשָּׁל אֲכַן מֵתֵאִים וְהוֹלֵם) מְהַעֲנִין
 דִּיָּם וְיִבְשָׁה כְּמוֹ שְׁהֵם לְמִטָּה
 בְּגִשְׁמִיּוֹת. דְּהִנֵּה, אֲמָרוֹ
 רְבוּתֵינוּ ז'ל 19 כָּל מַה שְׂיֵשׁ
 בִּיבְשָׁה יֵשׁ בָּיָם, לְכָל אֶחָד
 מֵהַנְּבִרָאִים שִׁבִּיבְשָׁה יֵשׁ נִבְרָא מִקְבִּיל

שְׁהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ.

(ב) וְיִוָּכֵן זֶה בְּהַקְדָּם בִּיאוֹר אֲדַמּוּ"ר הָאֲמִצְעִי בְּמֵאֲמָרוֹ הַיְדוּעַ דְּבוּרֵי-הַמִּתְחִיל
 בּוֹקֵעַ יָם כו' לְהַבִּין עֲנִין קָרִיעַת יַם-סוּף 17, שְׁהַעֲנִין דִּיָּם וְיִבְשָׁה
 יִשְׁנוּ כְּכָל הַבְּחִינוֹת וְהַדְּרָגוֹת מְלֻמְעָלָה מַעֲלָה עַד לְמִטָּה מִטָּה. וּמִכְּבָּאֵר זֶה
 עַל-פִּי מִשָּׁל (שְׁצָרִיף לְהִיּוֹת דּוּמָה וְקָרוֹב לְנִמְשָׁל 18) מְהַעֲנִין דִּיָּם וְיִבְשָׁה כְּמוֹ
 שְׁהֵם לְמִטָּה בְּגִשְׁמִיּוֹת. דְּהִנֵּה, אֲמָרוֹ רְבוּתֵינוּ ז'ל 19 כָּל מַה שְׂיֵשׁ בִּיבְשָׁה יֵשׁ

גו' וישבו - להצ"צ - פ"ה (אוה"ת ע' שצט). 10) להעיר מבכורות נה, א. 11) ראה תענית פ"א מ"ג. 12) בשלח טו, ב. שמו"ר ספכ"ג. פרש"י עה"פ. 13) ראה תו"א בשלח סד, סע"ב ואילך. 14) תשא לד, כג. 15) תהלים קלו, יג-יד. וראה ג"כ שער האמונה לאדמו"ר האמצעי פמ"ג (עב, א) ואילך. 16) ראה ד"ה כמה מעלות טובות דליל ב' דחג הפסח (לעיל ע' קצט ואילך). 17) מאמרי אדמו"ר האמצעי שם ע' שסט ואילך. וראה גם ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי בשלח מב, ג ואילך. סה"מ תרנ"ד ע' קמא ואילך. 18) ראה תו"א לך יא, ג. יב, ד. ובכ"מ. 19) ראה חולין קכז, א. ירושלמי שבת פ"ד